

ע"פ 2094/11/22 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 2094-11-22 פלוני נ' מדינת ישראל

בפני כבוד השופט עודד שחם
כבוד השופט אברהם רובין
כבוד השופט נמרוד פלקס

מערערים פלוני

על ידי א' עטרי, עו"ד

נגד
משיבים

מדינת ישראל

על ידי ג' אבני, עו"ד, מפרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)

פסק דין

1. בפנינו ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופטת הבכירה ש' לארי-בבלי) בת"פ 46115-02-19. הערעור מופנה הן נגד הכרעת הדין (5.7.20), הן נגד גזר הדין (19.9.22).

2. נגד המערער הוגש כתב אישום (19.2.19), בו יוחסו לו עבירות של אימים ותקיפה הגורמת חבלה של ממש לבת זוג. העבירות בוצעו לפי הטענה ביום 16.2.19. המערער הורשע בהכרעת הדין בעבירות אלה. בגזר הדין הושת עליו עונש מאסר לריצוי בפועל בדרך של עבודות שירות למשך ששה חודשים. כן הוטל עליו עונש של מאסר על תנאי.

3. לאחר שנתנו דעתנו לטענות הצדדים, על רקע החומר שבפנינו, החלטנו לדחות את הערעור על הכרעת הדין, ולקבל בחלקו את הערעור על גזר הדין. נעמוד עתה על הטעמים ביסוד מסקנה זו. תחילה, להכרעת הדין.

4. נקודת המוצא לדיון בערעור על הכרעת הדין היא, כי הערעור, כל כולו, סב על קביעות עובדתיות של בית משפט קמא. בתורן, אלה נשענו, כעניין עיקרי, על ממצאי מהימנות שקבע בית המשפט ביחס לעדים שהעידו בפניו. הכלל הרחב לעניין זה הוא, כי אין זה מדרכה של ערכאת ערעור להתערב בקביעות מסוג זה, אלא במקרים חריגים. המקרה הנוכחי אינו מקרה כזה.

5. ביתר פירוט נציין, כי הכרעת הדין נשענת על עדותה של המתלוננת, בת זוגו של המערער במועדים הרלוונטיים. בית המשפט מצא עדות זו מהימנה. תמיכה משמעותית לעדות זו נמצאה בעדותו של עובר אורח שנקלע באקראי לזירה, וקלט את האירוע באופן בלתי אמצעי. לכך מתווספות ראיות בדבר תוכן שיחה שהתקיימה עם המשטרה בזמן אמת; דברים שמסרה המתלוננת לבני משפחתה סמוך לאחר האירוע; פגיעות גופניות שנגרמו למתלוננת, המתועדות במסמך רפואי שנערך סמוך לאחר האירוע; ותיאור האירוע במסמך האמור, לרבות התייחסות לכך שסימנים שנמצאו על צווארה של המתלוננת, הם סימני חניקה. נעיר כי הדבר תואם את עדותה.

6. המערער טוען בערעורו כי למתלוננת היה מניע כספי להתלונן עליו. על פי טענה זו, השנים נקשרו חודשים אחדים לפני האירוע ב"כתובה" (הכוונה להסכם נישואין), ואם הייתה המתלוננת מבקשת לבטל את ההסכם, היה עליה לשלם

למערער סך של 6,000 דולר. ברם, טענות אלה אינן מסבירות את המארג הכולל של הראיות עליו עמדנו, ובמרכזו עדותו של אדם נטול פניות אשר היה עד לנדבך מהותי של אירוע בעת שהתרחש. הן גם לא יכולות לגרוע מן המשקל הרב של התרשמותה של הערכאה הדיונית ממהימנות המתלוננת.

7. המערער טוען לסתירות מהותיות בעדותה של המתלוננת. לא שוכנענו מטענה זו. בית משפט קמא דן באופן ממצה בטענות אלה, וקביעותיו מקובלות עלינו. נוסף, בלא למצות את העניין, כי אי התאמה הנטענת לעניין פעולתה המדויקת של המתלוננת לאחר שעד הראייה עצר את רכבו בזירת האירוע, אינה יורדת לשורשם של דברים. העובדה שהמתלוננת לא קיבלה את הצעתו של עד הראייה לנסוע עימו, ובחרה לנסוע עם המערער לאחר האירוע, אף היא אינה יורדת לשורש העניין. נעיר, כי התנהגותו של קרבן אלימות בסיטואציה פתאומית שנכפתה עליו אינה נתונה לבחינה רצינונית לאחר מעשה. הדברים אמורים ביתר שאת שעה שהאירוע מתרחש בין בני זוג, אשר טקס נישואיהם הדתי אמור להתקיים בעוד חודשים ספורים. גם אי התאמה שמוצאת ההגנה בכך שבמקום אחד נטען שתקיפת המתלוננת נעשתה בשול הדרך, ובמקום אחר - על מכסה המנוע של כלי הרכב בו נסעו, אינה יורדת לשורש הגרסה. ספק גם אם מעיקרו של דבר מדובר באי התאמה. גם הטענה כי המתלוננת רצה לכיוון הכביש אינה יורדת לשורש העניין. בין כך ובין כך, עניין זה אינו יכול לגרוע מעדותם של המתלוננת ועד הראייה כי המערער חנק אותה והכה אותה. אשר לקיומן של אינדיקציות כי המתלוננת מסרה למי מבני משפחתה כי איבדה את ההכרה באירוע, הרי שגם עניין זה אינו גורע ממשקלן הכולל של הראיות ואינו יורד לשורש הדברים.

8. אשר לשאלה אם המערער איים על המתלוננת בפגיעה בה בסכין, הרי שנכון כי לא העלתה טענה לעניין זה בהודעותיה הראשונות. בה בעת עולה, כי בהודעתה החמישית ציינה את הדבר, וכי מסרה אותו לבני משפחתה, כעולה מהודעותיהם שנגבו סמוך לאירוע. לא למותר לציין, כי גם עדויות אלה התקבלו על ידי בית משפט קמא כמהימנות, על יסוד התרשמותו.

9. המערער טוען כי טענה לנפיחות בפניה של המתלוננת עלתה בשלב מאוחר, ולא תועדה על ידי השוטרת שחקרה אותה. ברם, הנפיחות תועדה במסמך רפואי מסמוך לזמן אמת. היא גם תואמת את תיאור האלימות שהפעיל המערער כלפי המתלוננת. אין לנו עילה לפקפק בתוקפו של תיעוד זה.

10. המערער טוען כי בהתכתבות של המתלוננת עם אחותה בעת הנסיעה עם המערער לא כתבה לאחותה דבר על התקיפה והאיומים מצד המערער. ברם, אין בכך כדי לגרוע ממשקלן של הראיות מזמן אמת כמתואר לעיל, ובכלל זה עדות העד עובר האורח והסימנים שנמצאו על גופה של המתלוננת.

11. המערער מייחס משקל רב למסמך שהוגש לבית הדין השרעי, בו מתואר כי באחד משלבי האירוע חנק המערער את המתלוננת באמצעות שקית. המתלוננת אכן לא העידה בהליך שבפנינו או במשטרה כי כך היה. גם אם נניח, כי המסמך מבית הדין השרעי משקף את דבריה שם, לכל היותר מדובר באי התאמה לעדותה בשאלה כיצד בדיוק חנק אותה המערער. אנו מתקשים לראות פרט זה כיורד לשורש הדברים, במיוחד שעה שאחד מאירועי החניקה שתיארה, נצפה על ידי עד נטול פניות, שעדותו עמדה במבחן החקירה הנגדית. נזכיר, כי סימני חניקה נמצאו על צווארה של המתלוננת בבדיקה רפואית סמוך לאירוע.

12. המערער טוען כי העד נטול הפניות לא היה יכול לראות את שתיאר נוכח תנאי התאורה בשטח. ברם, מעדותו של העד עולה כי ראה בבהירות את המתרחש, והדברים לא נסתרו בחקירתו הנגדית. נזכיר כי בית המשפט מצא עדות זו כמהימנה, ונתן לה את מלוא המשקל.

13. המערער טוען כי המתלוננת ביקשה מן העד הנ"ל לבטל את התלונה שלה. ברם, העד הסביר כי הדבר היה לאחר שהמתלוננת ביקשה ממנו בשלב קודם להתקשר למשטרה (ראו בעמוד 17 לפרוטוקול). נוסף, כי אין זה חריג כלל שבתיקי אלימות במשפחה, המתלונן או המתלוננת חוששים מתוצאות שליליות של תלונה, ולכן לא אחת מבקשים לחזור בהם מתלונתם. לא למותר להוסיף, כי גם בהמשך לתיעוד הדברים אודות ביטול התלונה, מסר העד בזמן אמת למשטרה תיאור של מה שראה, לרבות חניקת המתלוננת על ידי המערער (ראו ת/9, עמוד 1).

14. המערער טוען כי בני משפחתה של המערערת הם עדים מוטים אשר אין לשעות לעדותם. טענה זו אינה משכנעת, כיוון שעדויותיהם משתלבות היטב בגרעין גרסתה של המתלוננת, כמו גם בעדותו של עד הראייה ובחומר הרפואי. נוסף כי עדויותיהם נמסרו זמן קצר לאחר האירוע, והן מבוססות על דברים ששמעו מן המתלוננת סמוך לו. במצב זה, ובשים לב להתרשמותה החיובית והבלתי אמצעית של הערכאה הדיונית, גם בטענה זו לא מצאנו ממש.

15. המערער טוען כי לא הוכחה הנסיבה הנטענת כי המתלוננת והוא היו במועדים הרלוונטיים בני זוג. גם טענה זו יש לדחות. לבית המשפט קמא הוצגה תעודת זהות לפיה השניים היו רשומים כנשואים באותו מועד. המערער עצמו ביקש להגיש כראייה מסמך מתוך הליך שהתקיים בבית הדין השרעי להתרת הנישואין. במצב זה ברור כי השניים היו בני זוג. ההגדרה שבחוק, הדורשת התקיימות היסודות של מעמד ידועים בציבור, הינה חלופה להגדרה הראשית, שעניינה היותם של הצדדים בני זוג - היינו, נשואים. משהוברר כי השניים היו נשואים, מתקיים יסוד זה, גם אם נכונה הטענה כי לא גרו תחת קורת גג אחת ולא קיימו משק בית משותף או יחסי אישות. אשר לתכלית החקיקה אליה מפנה המערער, נציין כי בנסיבות העניין הייתה הצדקה מלאה להחמרה הנובעת מקיומה של הנסיבה האמורה. הימצאות המתלוננת בקרבתו הפיזית של המערער בעת האירוע, הייתה קשורה במובהק לקשר הזוגי ביניהם. אף הקונפליקט בין השניים היה קשור, לכל הדעות, לקשר האמור. העובדה שמדובר בתלונה על אירוע אלימות אחד (הגם בשני שלבים), ולא בסדרה של מקרים, אינה גורעת כלל מכך.

16. התוצאה של כל האמור היא, כי אנו דוחים את הערעור על ההרשעה. אשר לגזר הדין. העונש שהושת על המערער, כשלעצמו, תואם את מדיניות הענישה הנוגעת לעבירות אלה, אשר ביסודה הצורך להגן על קרבנות אלימות בתא המשפחתי. הוא אינו חמור כלל, וככזה אין עילה להתערב בו. על פניו, אף מדובר בעונש מקל יחסית, אשר ניתן להבינו על רקע המהלך השיקומי המתואר בגזר הדין. נציין, ביחס לטענת המערער לעינוי דין, כי חלק ניכר מן התקופה שחלפה מאז הוגש כתב האישום הוקדש לעריכת תסקירי שירות מבחן וחוות דעת הממונה על עבודות השירות. בהתחשב בכך שכתב האישום הוגש כשנה לפני פרוץ מגפת הקורונה, בראייה כוללת לא ניתן לדבר על התמשכות חריגה של ההליך העשוי להצדיק הקלה בעונש.

17. ברם, מעיון בגזר הדין עולה, כי לא הובאו בחשבון שיקולים הצריכים לעניין. מתברר כי המערער היה נתון במעצר ממש בגין התיק במשך כחודש. כן מתברר, כי שהה במעצר בית באיזוק אלקטרוני במשך יותר מארבעה חודשים. בהמשך היה נתון להגבלות נוספות, חמורות פחות. ברגיל, בשלב גזר הדין ניתן משקל לשיקולים אלה, שכן טמונה בהם שלילת חירות. גם אם זו לא הייתה למטרה עונשית, אי התחשבות בהם עלולה להביא לענישה בלתי מידתית. אכן, מפרוטוקול הדיון בבית משפט קמא לא עולה כי נתונים אלה הובאו בפני בית המשפט. עם זאת, שעה שהובאו בפניו, אין מקום כי נתעלם מהם. אנו סבורים אפוא כי יש להפחית מתקופת עבודות השירות שנגזרה על המערער פרק זמן של חודשיים, המביא בחשבון הן את תקופת מעצרו, והן את התקופה בה היה נתון במעצר בית באיזוק אלקטרוני.

18. התוצאה היא כי הערעור על העונש מתקבל חלקית, באופן שעל המערער לרצות מאסר של 4 חודשים בעבודות שירות, חלף 6 חודשים שנגזרו על ידי בית משפט קמא. יתר חלקי גזר הדין יישארו בעינם. העונש ירוצה על פי חוות דעת

הממונה על עבודות השירות, במועד שיתואם לא יאוחר מיום 29.3.26 על ידי בא כוח המערער עם הממונה על עבודות השירות.

19. סוף דבר, הערעור על הכרעת הדין נדחה, והערעור על גזר הדין מתקבל חלקית, בהתאם למפורט לעיל.

המזכירות תשלח לצדדים העתק מפסק הדין.

ניתן היום, כ"ט אדר תשפ"ג, 22 מרץ 2023, בהעדר הצדדים.

נמרוד פלקס, שופט

אברהם רובין,
שופט

עודד שחם, שופט
[אב"ד]